

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per anticip, una preta de rebueta

EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE OROMINAS
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
RUA DE LES FLORS, 14, PRAL.
INDEPENDENT
GARRER FORTUNT, NÚM. 2, TERB
TELÈFONS
Redacció, 722 - Imprempta, 2,222

ANY VII NÚM. 2.065

BARCELONA, DIUMENGE, 30 OCTUBRE DE 1910

UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

Corones

de totes classes. Exposició
y venda. - Gran economia
Comtal, n.º 33, pral.

Màquines pera cosir Màquines pera fer mitja

Santasusana

ABANS: CARME, 34
ARA: CARME, 40
CANTONADA OARRER DE DOCTOR DOU

Dr. B. TORRES CARRERAS Exalume dels Hospitals de París. Raigs X. Electroterapia. Instal·lacions transportables a domicili. Plassa Beato Oriol, 10, primer.

CORONES

EN METALL, PORCELANA,
TELA, SEMPREVIVES, ETC.
Preus sense competència

PANELLETS - PANELLETS

CAMPS Y RIERA PELAI, 12 y 13, SALMERON, 106
comprant un kilo, en els dies 30 y 31 d'octubre y 1 y 2 de novembre, de una barreta del delictós

TURRO DE BARCELONA

Nova creació de la casa y única a Espanya
Pelai, 12, y Salmeron, 106 - Preus ventajosos

David Ferrer & Companyia - (S. en C.)

CALOR

Moderns radiadors de vapor per gas.

FRED...

Màquines frigorífiques y pera fer glas

FOC....

Bombes y material pera bombers.

AIGUA

Instal·lacions pera aixecarne.

Carrer de Corts, núm. 586 - Barcelona.

LA BELLA JARDINERA

Flors artificials - Corones
Rams funebres - R. CREUS - AVINYÓ, 3

DOLCERIA DE "LA COLMENA"

PASTISSERIA, REPOSTERIA, CARAMELOS, BOMBONS, BOLADOS, HORXATES
AIXAROPS DE SUCS DE FRUTES Y SELECTES CAFÉS PUERTO-RICO Y MOKA
AQUESTS DIES, VARIAT ASSORTIT DE PANELLETS
Vins de Xerès y Cognac
TELEFON 2,046 - PLASSA DE L'ANGEL, 12

CLÍNICA C. CROUS

Hepes, Tuberculosis pulmonar, Vias
urinaris. Curación segura y rápida. CARMEN.
NÚM. 56, PRINCIPAL. - Véase anuncio cuarta página.

Un assaig atrevit

No hi ha res que caracterisi tant a un poble en ple període d'ascensió com l'unió estreta entre'l pensament y l'acció, entre la teoria y la pràctica, entre l'ideal y la realitat. Aquest és el període que podríem dir conqueridor dels pobles, període en que tots els continents nous somen y totes les illes d'or llegendàries troben el llur Colón providencial que les aixeca del món fantàstic del somni a la claror esplendent de la realitat. Conquistes en l'ordre material y en l'ordre espiritual, exploració continua de nous dominis que donguin expansió an aquesta inagotable forsa de l'home, caudax omnia perpetui, escorcollament de l'infinit que's presenta davant dels nostres passos, desxiframent obstinat del misteri en que es troben envoltats, somni d'una humanitat futura, mestressa absoluta dels seus destins... tot acria sobre l'home inquiet dels temps moderns ab forsa redoblada y tot l'impuls frenèticament cap avant, cap amunt en aquest nou esclatament de l'òlimp pels titans moderns.

Pensament y acció units en estres llast hem dit que caracterisen als pobles moderns. Y aquesta característica no passa dia que no resurti als meus ulls en aquest país alemany. L'alemany ha passat molt temps com un poble purament teoridor, poble de pensadors y poetes. Però avui no és així. Conserva tota sa primitiva forsa d'especulació intel·lectual. Però totes les teories dels seus homes, per atrevides que siguin, mentre tinguin fonament, troben a l'instant mans muntanyeses per pastar en la dura argila de la realitat.

Recordareu, llegidors meus, que fa cosa d'un mes us parlava d'unes escoles, més ben dit, de l'idea d'unes escoles pera no excepcionalment dotats. Recordareu que donava compte de les vives polemiques que s'havien aixecat al voltant d'aquest pensament. Doncs bé: ara us tinc de co-

«Aquests alumnes són els que millor efectuen el treball que se'ls imposa en la escola.» Però la majoria d'aquests no són pas les grans capacitats. Representen tot lo més les mitjanes aprofitades; són lo que's diu Alumnes-model. Abans de parlar de l'organització de classes especials pera grans capacitats, abans d'afirmar que aquestes classes portaran un remei per lleu que sigui an aquella esmentada miseria espiritual dels nois de gran talent, s'hauria de senyalar un medi que fes possible al mestre el reconèixer y triar les grans capacitats entre tots els seus deixebles. No's pot passar per alt en aquesta qüestió la preferència de molts mestres pels «alumnes-model»; molts mestres de segur auran en la flaqueja de senyalar com excepcionalment dotats aquells alumnes que presenten els temes escolars sense falta y que saben la lliçó impecablement. Admes cal fer notar que una vocació decidida, filosòfica, tècnica, mèdica, jurídica, etc., apenas té ocasió de ressaltar en les Escoles ab prou claretat y evidència pera no dubtarne, prescindint de que l'etapa de l'ensenyansa en que la selecció ha de tenir lloc segons el projecte, es massa prematura pera que les facultats especials del noi hagin arribat an aquell grau suficient de maduresa que les fassi ressortir als ulls del mestre.

De totes aquestes consideracions escampades per periòdics y revistes, de les que he procurat fer un resum lo més comprensible possible, resulta que l'inauguració de la primera escola d'aquesta classe que ara va a ensajarse a Berlín, està voltada de relets y desconfiances. Això sí, tothom, fins els mateixos adversaris, se felicita de que's porti al terreny de la experiència el projecte discutit, confiant que no trigaràn els resultats en decidir definitivament sobre la bondat del pensament. El projecte es atrevit y en concepte d'alguins perillós. Y n'hi ha que han arribat a anunciar que's pares, per més seductor que's sigui veure's llurs nois col·locats en les figures dels genis futurs, no gosaran entregarlos a un experiment de tan incerts resultats.

Envejable poble aquest en que no es sols el químic industrial el que «ensaja» nous perfums, nous adobs, noves tintes, no es sols el comerciant el que «ensaja» nous mercats pels seus productes, sinó que també el mestre qui «ensaja» noves formes y noves reaccions espirituals que dupliquin el vigor intel·lectual de l'alumne y fassin pujar el valor moral de la nació y qui «ensaja» ab perpetua inquietud els camins del futur que porten a la creació d'una humanitat més alta, més sabia y més bona que la present.

MANUEL DE MONTOLIU
Leipzig, 24-10-1910.

A GRÈCIA

LA CRISI NACIONAL

La Grècia ofereix, d'alguns anys ençà, el trist espectacle d'un poble en descomposició. Viuen els grecs en un estat de perturbació política que perjudica greument totes les manifestacions de la vida nacional. Després d'haver passat per una serie de governs inestables y incapassos, d'haver sofert l'afrent del militarisme, la pujada d'en Venizelos al poder semblava marcar la fi de la crisi, o al menys del seu període agut.

Venizelos, exquise del govern de Creta, ha donat prova de ses excel·lents condicions com a polític y com a diplomàtic en els conflictes que ha motivat en aquests darrers temps el règim d'aquella illa. A falta d'homos propis de prou valua, els grecs han acudit al cretenc Venizelos, qui fou elegit diputat en les últimes eleccions legislatives de Grècia y encarregat fa dues setmanes de la formació del ministeri. Mes heusquí que, tot just obert el Parlament grec, ha esclatat un conflicte entre l'Assemblea Nacional y el nou president del Consell.

Un diputat interpellà al govern sobre els rumors acurats per alguns diaris, segons els quals Venizelos havia rebut del rei l'autorització pera dissoldre la nova Cambra. Això venia a plantejar la qüestió de si aquesta era una Assemblea constituïent o senzillament una Assemblea revisoritz, respecte a lo qual estan dividides les opinions dels partits hel·lenics. Contesta Venizelos que rebutjava la responsabilitat dels seus rumors, y següentment presentà una moció que implicava alhora la confiança en el ministeri y el reconeixement del dret del rei a dissoldre la Cambra.

Els diputats se mostraren conformes ab donar al ministeri la seva confiança, però discrepaven en la qüestió de la prerrogativa real. A l'anarse a votar la moció, els amics den Rhallys y den Maurochialis y alguns altres representants, se retiraren de la sala de sessions, en la qual no hi quedà el nombre suficient de diputats. Cregué Venizelos que allò representava pera'l govern una desautorització, y oferí la dimissió del ministeri al rei. Però aquest se negà a acceptarla y li pregà que continués en el seu lloc.

L'incident de la Cambra produí en el poble grec una pessima impressió. Venizelos es una esperança, y l'opinió reprova l'actitut dels vells partits polítics que volen posarli entrebancs. El dia 23 se celebrà a Atenes un miting de simpatia a Venizelos ab assistència de més de deu mil persones; els oradors atacaren violentament als partits vells y als seus quefers y demanaren la continuació den Venizelos en el poder. Després, una nodridíssima manifestació anà davant del Palau Reial y davant de l'Hotel on viu Venizelos, aclamant an aquest entusiasmat.

Sentintse apoiats per una gran part de l'opinió, el rei y el president del Consell, de comú acord, han decidit la dissolució de l'Assemblea Nacional. Sobre aquesta qüestió, Venizelos ha fet les següents declaracions:

«La Cambra no representava exactament l'opinió del país. En la passada lluita electoral, les idees noves no foren presentades

ab mèthode, no reberen l'impuls d'un quefer. «Se diu que jo he provocat la crisi barreiant la qüestió de revisió ab la de confiança al ministeri. Era aquest el meu dever, Calia una situació clara. El govern exigia un vot de confiança, y no podia admetre un vot de tolerancia. Per altra part, l'estimolament dels partits feia impossible tot govern.»

«Jo he proposat al rei que's posés al capdavant del moviment pacífic de regeneració nacional. Sa Majestat ho ha acceptat.»

«La Grècia vol un llarg període de pau pera'l seu enfortiment interior. Això vol dir que estic animat d'intencions pacífiques. Desitjo mantenir relacions amicals ab tots els estats balcànics, inclos la Turquia.»

«Disolta la Cambra, visitaré les poblacions importants del país pera exposar el meu programa de reformes administratives y econòmiques.»

«El decret de dissolució de l'Assemblea Nacional, fixa pera'l 28 de novembre vinent la data de les noves eleccions y pera'l 8 de janer la de l'obertura de la futura Cambra. Com es natural, aqueixos importants esdeveniments polítics han causat a Grècia una fonda sensació. Es creienta general que Venizelos obtindrà un triomf en les eleccions vinentes y que's vells partits dirigits per Rhallys, Theotokis y Maurochialis, que tingueren ja una forta minva en les passades eleccions, sofriran una nova y considerable perdua de llocs en les del dia 28 de novembre, A, R, y V.»

Casal Català de Lisboa

Aquesta entitat mercantil destinada a l'importació a Portugal, Colònies y Brasil de les manufactures catalanes, ha sofert una total reorganització en els seus serveis, iniciant una nova època de negocis ab la creació d'empreses complementaries pera l'espandiment de noves indústries y major profit de les mateixes.

Els darrers aconteixements polítics que han tingut tan gloriós coronament ab la proclamació de la República, tant en el període pre-revolucionari com durant les jornades de la revolta, tingueren fonda ressa en la marxa del «Casal Català». Donada la significació política del seu propietari—prestigiós capítol republicà—el «Casal Català de Lisboa», per consideracions obviues de nomenar, paral·lèls seus negocis y tancà les seves portes durant aqueixos últims temps.

Això ha fet que les relacions del «Casal» ab els industrials catalans sofrissin una llastimable interrupció, que's dol sincerament, y que sols la pacient sollicitud dels nostres representants pot perdonar-nos. Agraint a les cases catalanes que representen l'«Casal Català de Lisboa» la seva deferent actitud, al rependre aquest la seva tasca ab tot l'entusiasme y fe, venim a pregarles vulguin concedir-nos un pla's fins a fi d'any pera normalisar y liquidar ab elles els nostres compromisos comercials.

Agència del «Casal Català de Lisboa», Josep, 15.—Barcelona, 28 d'octubre de 1910.

RIBERA Y ROVIRA

Barcelona sense arcalde

Sospensió del viatge a Valencia.--Els radicals cremats contra'l Sr. Roig y Bergadà.--En Vinaixa, goig sense alegria.--Les minories cansades de l'absolutisme lerrouxista.--L'arcaldé encara no dimiteix

No, encara no ha finit aquest assumpte. Qualsevol diria que ja som a l'epíleg, y ab prou fomes consensuats.

Divendres a la tarda, l'arcaldé senyor Roig y Bergadà se disposava a preparar el seu viatge. Cridà al senyor Serrallera y li feu entrega de la vara, puig ell, el disabte al matí, havia d'empendre'l viatge cap a la ciutat del Turia. Així ho telegrafià a l'arcaldé de Valencia:

«Salgo mañana exprés acompañado por la comisión compuesta de tres concejales y dos guardias.—Roig y Bergadà.»

Però heusquí que l'arcaldé proposa y les minories disposen. Un dia o altre havia d'arribar l'home al moment de poder fer pesar, en els assumptes municipals, la seva influencia.

Divendres mateix a la tarda, com sabem nostres llegidors, l'arcaldé rebé la visita dels senyors Forcada y Carreras Candi, que li digueren, donantli cada un sos respectius motius, que havien resolt no anar a Valencia. El senyor Roig se quedà de pedra: si l'haguessin punxat no li haurien tret sang. Tot era buscar el desoladorador, pera veure si podia arreglar-li'l conflicte que li venia damunt. La solució no sortia. L'arcaldé, blanc com el paper, desitjava convèncer als dos regidors de les minories de la necessitat de que anessin a Valencia. Aquell higit, com ales d'areneta, era mossegat nerviosament. No hi hagué solució. No hi havia més remei, doncs, que suspendre el viatge.

Així ho feu l'arcaldé, que trist y malalmirós, posà un telegrama al seu colega de Valencia fentli saber la suspensió del viatge.

«Por dificultades surgidas á última hora, véome precisado, con mucho sentimiento mío y de la corporación, de desistir del proyectado viaje á esa.—El alcalde, Roig y Bergadà.»

Y ja consensuat de que la cosa no tenia atregó, ahir tornà a possessionarse de l'Arcaldia, deixant al senyor Serrallera acomplert y sin novia.

Don Josep Jorje Vinaixa, diuen els que han tingut ocasió de veure'l, que ha perdut set kilograms y mitg, de tant que ha suat y de tant que ha patit d'angunia. Es natural, s'havien posat les coses de tal manera, que pera ell era qüestió de dignitat y d'amor propi l'anar a Valencia representant l'Ajuntament.—Com s'entén que no hi anirà?—diuen que idea quan tota la premsa unànimament va indignarse per les pretensions del regidor-mongolifer, de voler entrar a la ciutat de Valencia redimint de les velles culpes, per l'aigua del Jordà dels vots barcelonins.

La majoria sucumbí davant les exigències den Vinaixa. El senyor Serrallera tingué de rectificar davant l'arcaldé y els periodistes, perquè en Vinaixa li obligà pot dir-se que quasi estirantlo per l'orella. Y quan ja tot ho tenia a punt, quan era segur el viatge, venen els seus propis correligionaris, y ab un escàndol inoportú li esguerrer el marro. L'home està furios. Sòmia ab en Carreras y en Forcada, té «pesadilles», se gira y se regira pel lit com un esquirol y fins se lleva a deshora; quan ve'l moment de menjar, no menja, y lo poc que li entra a l'estómac li fa mal; y quan li agafa'l rampell fins s'estira's pocs gabelles que li queden. «Pobre Vinaixa!»

Abans d'ahir al matí, va donar una escena còmica al saló de l'Arcaldia. Encara no se sabia res de la determinació de les minories. Hi havien presents al cap a més de l'arcaldé, altres regidors y periodistes, els senyors Carreras y Forcada. En Vinaixa anava de l'un a l'altre, movent pensament aquella immensa baulumbia. Els preguntava:

«Oiga usted señor Carreras. ¿Tiene inconveniente en declarar que usted viene a Valencia muy a gusto en mi compañía?»

El senyor Carreras se'l mirà astorat y després de curta pausa, respongué: —Cap inconvenient.

«Muy bien.—feu en Vinaixa.

Després cap al senyor Forcada y la mateixa pregunta. Y en Forcada, com l'altre interpellat, no té més remei que respondre.

«Si no hi anés bé no hi aniria.

«Lo ven vostè—deia després en Vinaixa an els periodistes—como los señores Carreras y Forcada, vienen molt a gust conmigo?»

Y tothom reia.

Heusquí com en Vinaixa ha tingut goig sense alegria.

Ja ho deiem nosaltres que no hi aniria a Valencia.

Les minories continuen en la mateixa actitud. Ja estan cansades d'aquesta tirania que exerceix el lerrouxisme, fins quan ocupa la presidència el senyor Roig y Bergadà. Ja dura massa aquest abandó de funcions governatives y de disciplina que ha estat fent l'arcaldé.

Per part dels regionalistes, qui tenen més raó de mostrarse ofesos, hi ha'l propòsit de seguir en els seus treze d'intransigència ab l'arcaldé. Qui sab si podrà traduirse aquesta actitud en algun vot de censura.

Veurem.

Per part dels de l'Esquerra, tampoc hi ha'l pensament de deixar passar lo succeït sense com va ni com costa.

Ja n'estan cansades les minories de tot lo que passa. Un dia o altre s'ha d'acabar.

L'arcaldé no dimiteix.

Així ho va dir ahir als periodistes. Excitats? Naturalment. Però que hi faren si es així el senyor Roig y Bergadà.

Segons digué, el senyor Roig desitja molt el pòquer anarsen a casa seva, però no pot obrar de lleuger. Doncs, reflexionhi bé, senyor Roig, que no trobarà

UNA bona nova pera'ls aimants de les lletres catalanes. La companyia dramàtica de l'Italia Vitaliani, l'actriu tan celebrada a Barcelona, s'ha transformant en «Companyia del Gran Gignol Internacional», representant exclusivament gaire bé obres en un acte. N'hi ha del teatre francès, rus, alemany, italià, norueg, anglès. Y entre elles n'estrenarà pròximament tres del nostre Iglesias, «Lladres», «Joventut» y «Cor endins», traduïdes a l'italià per en Carlo Rosselli. La companyia, que dirigeix el primer actor Ricard Tolentino, treballa actualment al teatre «Eldrammatico», de Milà, y després de recórrer les primeres ciutats d'Italia, es probable que vingui a fer una «tourné» per Espanya.

MALES DE ESTÓMAGO

Cuando los órganos digestivos están enfermos se presentan dos ó más de los síntomas siguientes: mal gusto de boca y lengua sucia, desigualdad de carácter, pesadez general y de cabeza, agnos de boca, acedias, dolor de estómago, digestión difícil, flatulencias, estreñimiento y, en otros casos, diarreas, cólicos, indigestiones, hipercloridria, dilatación y úlcera del estómago, diarreas y desnutrición en los niños, etc.

El Elixir Estomacal

DE
SAIZ DE CARLOS
(Stomaxil)

cura el 98 por 100 de los enfermos del estómago é intestinos que lo toman, porque quita el dolor, ayuda á las digestiones, abre el apetito y tonifica, aumenta la secreción del jugo gástrico supprime las molestias de la digestión, y obra como preventivo.

Se vende en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remita por correo foliado á quien le pida

VISTA D'UNA CAUSA

que aquesta fos absorbida pels seus
mèrits nacionalista igualada en Frances
Jordana.

—JOIES, màquines fotogràfiques y ob-
jectes pera regals a preus de veritabl
ocasió. CASA MARTI, Sant Pau, 28.

El senyor Ignasi Peris pronuncià un entusiasta peroració oferint el seu curs y el de l'Ateneu pera tan hermosa obra de cultura obrera.

QU'EN OBERTS ELS

Polés Francés Alemanya Italia Rússia

N. de la cordillera de l'Atlas. Entre
microsismes, que durant tot el dia no p
raren després de dit terratrèmol, se di
tingeix la presència d'algunes rèplique

9, 611. PROSPECTS

Aixarop del Professor Girolamo
polvos y catxets Pagliano (de Florencia)

El millor depuratiu y refrescant de la sang
65 anys d'èxit oixeixen son sa millor recomanació
Exigiu sempre'l nom del Professor GIROLAMO
Se ven a les principals farmacies y drogueries
 Unics agents a Espanya: **I. URIACH Y COMP.ª**-Moncada, 20, Barcelona